

Læreplan i maskør- og parykkmakerfaget - særløp Vg2 og Vg3 / opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 8. mars 2007 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2007

Formål

Maskør- og parykkmakerfaget representerer en gammel håndverkstradisjon. Formålet med lærefaget er å bidra i kulturlivet med parykktilvirkning og frisering, maskering og tredimensjonalt modellarbeid. Opplæringen skal imøtekomme samfunnets behov for maskør- og parykkmakertjenester innen film, fjernsyn, dans, teater, opera og reklame.

Lærefaget skal bidra til å utvikle håndverksmessige og kunstneriske ferdigheter og evne til kritisk refleksjon. Det skal bidra til å utvikle forståelse for estetiske og etiske problemstillinger knyttet til kulturer og tradisjoner i nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

Opplæringen skal legge vekt på kunnskaper og utvikling av ferdigheter. Opplæringen skal stimulere til forståelse for arbeids- og produksjonsprosesser innen ulike medier. Fullført og bestått opplæring fører fram til svennebev. Yrkestittel er maskør- og parykkmaker.

Struktur

Maskør- og parykkmakerfaget består av to hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder	
Vg2 og Vg3 / opplæring i bedrift	Parykk- og frisyreutvikling	Maskering og modellering

Lærlingen skal ha fellesfag etter bestemmelser gitt av Kunnskapsdepartementet.

Hovedområder

Parykk- og frisyreutvikling

Hovedområdet omfatter tilvirkning og bearbeiding av parykker, hårdeler, barter og skjegg.

Hovedområdet omhandler frisyreforming av moderne og stilhistoriske frisyre ved bruk av forskjellige teknikker fra klassisk bølgeteknikk til moderne styling. Kommunikasjon og samarbeid med ulike yrkesgrupper i arbeids- og produksjonsprosessen inngår. Hovedområdet omfatter også eksperimentering med materialer og design. Relevante bestemmelser for helse, miljø og sikkerhet samt bruk av digitale verktøy inngår i hovedområdet.

Maskering og modellering

Hovedområdet omfatter utforming av aktørens karakter innenfor scene, fjernsyn og filmproduksjon. Dette dreier seg om klassisk skjønnsminke og endring av ansiktets anatomi ved hjelp av sminke. Hovedområdet omfatter også tredimensjonal forandring av ansikt, som innbefatter å lage løse deler og masker ved hjelp av modellering i forskjellige materialer.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I maskør- og parykkmakerfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig i maskør- og parykkmakerfaget innebærer å kommunisere om maskørens og parykkmakerens rolle. Det innebærer også kommunikasjon om design og arbeidsprosesser med kolleger, skuespillere, kostymedesigner og instruktør og andre samarbeidspartnere. Det innebærer å dokumentere eget arbeid, bruke fagspråk og delta i faglige diskusjoner.

Å kunne lese i maskør- og parykkmakerfaget innebærer å forstå og reflektere over aktuell faglitteratur og å forstå og anvende arbeidstegninger og beskrivelser.

Å kunne regne i maskør- og parykkmakerfaget innebærer å beregne pris, vekt, volum, mengde, størrelser og tid, for å analysere og konstruere former, strukturer, proporsjoner og komposisjoner.

Å kunne bruke digitale verktøy i maskør- og parykkmakerfaget innebærer bruk av aktuelt og relevant digitalt utstyr for å søke informasjon, delta i faglige nettverk og dokumentere eget arbeid.

Kompetansemål

Etter Vg3

Parykk- og frisyreutvikling

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- tilvirke og tilpasse parykker ved bruk av ulike metoder
- reparere og gjenbruke parykker
- utføre ulike friseringsteknikker
- tilvirke og tilpasse ulike typer hårdeler
- forklare og begrunne ulike bruksområder for hår, tyll og bånd
- tilvirke og tilpasse øyebryn, bart og skjegg
- beskrive frisyrenes tidstypiske stil og form, og forklare frisyrenes plass i stilhistorien
- forme og vedlikeholde ulike frisyre etter gitt idé og tidsepoke
- utføre grunnleggende klippeteknikker og gjøre bruk av disse i ulike typer frisyre
- gjøre rede for ulike hårtyper og dere oppbygging
- forklare prinsipper ved farging, bleking og strukturuomforming og utføre disse kjemiske behandlingene
- forklare og bruke internasjonale nummersystemer for hårfarger
- forklare og anvende kordle, tresseramme, hekle og karde
- ta vare på materialer og utføre nødvendig vedlikehold av utstyr og verktøy
- begrunne valg av verktøy, materialer og teknikker i parykktilvirkning og frisyreformering
- utvikle og begrunne en idé og arbeidsprosess i samsvar med produksjonens visjon
- beregne pris på produkter
- utføre arbeid i samsvar med arbeidsplan, kvalitetskrav og gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet samt for bruk av kjemikalier
- lage og bruke arbeidstegninger

- presentere arbeidsprosesser og egne produkter med og uten digitale verktøy

Maskering og modellering

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- bruke ulike materialer, verktøy og teknikker i arbeidet med maskering, og ta hensyn til ulike hudtyper
- prøvemaskere og vurdere ulike alternativer
- analysere og tolke en tekst i forhold til rollefigur og karakteranalyse
- utvikle en karakter
- designe en karakter etter gitte tidsepoker
- forklare ansiktets anatomi og aldringsprosess for å utvikle en karakter
- lage positiv og negativ form ut fra avstøpning
- modellere opp ulike former og lage masker i ulike materialer og teknikker
- forme en karakter ved hjelp av tredimensjonal maskering, og begrunne materialvalg i forhold til ønsket resultat og bruksområde
- tilpasse, lime og sminke løse deler på hud ved hjelp av ulike materialer og teknikker
- modellere opp og støpe løse deler
- skape et bestemt uttrykk i design av masker ved bruk av farger og formelementer
- begrunne valg og bruk av verktøy, materialer og teknikker i maskering og modellering

Vurdering

Vg3 maskør- og parykkmakerfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Parykk- og frisyreutvikling	Alle skal opp til svenneprøven, som normalt skal gjennomføres over minst fem virkedager.
Maskering og modellering	Før svenneprøven må alle ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.